

Dombi, Békéssi. 1871. húsvét után Miklóssy Gyula itt az igazgató, 1875. okt. végén pedig Krecsányi Ignác vonult be ide nagyszámú társulatával. 1882. júl. végén Lászy Vilmos az igazgató, egy év után is őt látták itt viszont. 1886. június havában megalakult a színügygyámolító-egylet, Merényi János polgármester és Simsa Kornél gimnáziumi tanár buzgókodása mellett. 1899. nov. 28-án felavatták az új színházat, amelynek építési költsége 160.000 korona. Van benne 25 páholy, 172 ülőhely, több állóhely. Építette Voytha Adolf. Első igazgató: Kunhegyi Miklós. Színre került az első estén Ábrányi Emil prólogusa után (melyet a nagy költő maga szavalt el), »Bánk bán« II. felvonása, (Bánk: Pálffy György, mint vendég), »Felhő Klári« II. felvonása és Konti József »Citerás« c. operettjének I. felvonása. 1916. márc. havában Krémer Sándor társulata járt itt. 1901—1902-ben Halasi Béla, 1907. aug. havában Palágyi Lajos társulata kereste fel a várost, majd a következő igazgató dr. Farkas Ferenc lett. (1909. dec. 1.) Ő működött itt 1911-ig, amidőn Kövessy Albert váltotta fel a sorrendben. 1914. jan. havában Krémer Sándor jött be a városba, kinek főbb tagjai: Tóth Ilona, Dezséri Emma, Dezső Vilmos, Fűredi Vilma, Beregi Gyula, Mezei Ella, Révész Böske, Vámos Jenő, Kertai Ilona, Fabró Harry, Bokor Viktor, Kerpely Brunó. 1916. jan. havában újra Krémer Sándort hívták meg ide.

Munkácsy Flóra, színésznő. (Lásd: Feleky Miklósné.)

Munkácsy (Brassányi) Gyula, színész, sz. 1856-ban, Máramarosszigeten. megh. 1884. nov. 6-án, Fehértemplomban. 1875. őszén lett színészé, Krecsányi Ignácnál, majd évekig a Népszínház kardalosa volt, majd megunva a kórusban való működést, vidékre megy és mint tenorista felküzdí magát az ismertebb nevű színészek körébe. 1881-ben nőül vette Tóth Ilonkát, a Népszínház tagját. (L. o.) 1876-ban lábát kifecamította s emiatt hosszabb időre megválnak a színpadtól. 1884-ben felépült és elszerződött Jáni Jánoshoz, Fehértemplomba, ahonnan Lugosra kellett volna mennie a társulattal, de a halál ebben

megakadályozta. Gyászjelentését Simon Péter fehértemplomi tanár adta ki, melynek megható befejező része így szól: »Ezen utolsó tisztelet megadására bátorkodom meghívni mindazokat, kik elismeréssel viseltetnek olyanok iránt, kik a művészet szolgálatában s magasztos küldetés teljesítésében áldozták fel életüket. Béke poraira!«

Munkácsy János, színműíró és szerkesztő, sz. Nagyváradon. Különösen a Bajza Józseffel való hosszas polemiájával tűnt fel. Megh. 1841. júl. 22-én, Aradon. Színművei: »András és Béla vagy korona és kard«, ered. történelmi dráma 5 felv. Előadták Pozsony, 1833. ápr. 15. »Garabonciás diák«, tüneményes vj. 3 szakaszban, népdalokkal és tánccal, zenéje Pály Elektől, Budán, 1834. aug. 23. »Tündér Ilona«, tünem. vj. 3 szakaszban. Zenéje Szerdahelyi Józseftől. Pest, 1838. aug. 5.

Munkácsy Mariska, színésznő, sz. 1867-ben, Hajduböszörményben, megh. 1912. okt. 15-én, Budapesten. 1889-ben végezte a színészakadémiát, ahonnan ez évtől kezdve a Nemzeti Színház tagja lett. 1896-ban a megnyíló Vígszínház szerződött, de már öt év múlva ismét visszatért a Nemzeti Színházhoz. Elismert tehetség volt s bár kisebbfajta szerepeket játszott, mégis mindenkor kitűnt sokoldalúságával és megbízhatóságával.

Munkácsy (Gaidler) Pál, színész, színingazgató, sz. 1813. szept. 12-én, Munkácson, hol nemes származású atyja megyei hivatalt viselt. (Ósei Németországból, Wolffenbüttel-ből, vándoroltak be Magyarországra.) Atyja halála után az alig 20 éves s teológus ifjú gondnokával összeszólalkozott, ezért színész lett Abday Sándor társulatánál. A kitűnően képzett fiatal ember nagy hajlamot és tehetséget mutatott az idegen nyelvek tanulására, beszélt németül, olaszul, franciául. 1835-ben már mint »Kemény Simon« személyesítője lépett föl, később Fekete Gábor színingazgatónál működik. Alakja magas volt, komikus és hősi szerepeket játszott. Megh. 1846. máj. 10-én, Pesten, agyvelőgyulladásban. — Neje: Mészáros Anna, (bodóbaári és nagybitsei), színésznő, sz. 1817-